

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Chov prasat

Kód modulu

41-m-4/AI02

Typ vzdělávání

Odborné vzdělávání

Typ modulu

(odborný) teoreticko–praktický

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

Skupiny oborů

41 - Zemědělství a lesnictví

Komplexní úloha

Profesní kvalifikace

[Zootechnik pro chov prasat](#) (kód: 41-072-M)

Platnost standardu od

14. 10. 2015

Obory vzdělání - poznámky

41-41-M/01 Agropodnikání

41-51-H/01 Zemědělec – farmář

41-43-M/02 Chovatelství

Délka modulu (počet hodin)

36

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

absolvování modulů Anatomie a fyziologie hospodářských zvířat (nebo Složení těla hospodářských zvířat), Výživa a krmení hospodářských zvířat (nebo Výživa a krmivářství)

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Tento modul je zpracován s využitím profesní kvalifikace Zootechnik pro chov prasat. Modul poskytuje žákům základní znalosti a dovednosti v oblasti chovu prasat.

Očekávané výsledky učení

Očekávané výsledky učení modulu:

1. Charakterizuje chov prasat v České republice
2. Popíše vedení evidence v chovech prasat a předvede označování prasat
3. Popíše systémy ustájení pro jednotlivé kategorie prasat a posoudí mikroklima v objektech pro prasata
4. Charakterizuje a demonstřuje správné zacházení s prasaty
5. Rozpozná krmiva vhodná pro prasata a charakterizuje krmení jednotlivých kategorií prasat
6. Vysvětlí péči o zdraví prasat a charakterizuje běžné nemoci prasat
7. Popíše reprodukci v chovu prasat
8. Vysvětlí strukturu hybridizačního programu v chovu prasat
9. Popíše výkup a hodnocení vepřového masa
10. Zhodnotí vliv chovu prasat na životní prostředí

Kompetence ve vazbě na NSK

41-072-M Zootechnik pro chov prasat:

- Charakteristika chovu prasat v ČR
- Evidence a označování prasat
- Posuzování mikroklimatu a technologie ustájení v objektech pro prasata
- Zajišťování správného zacházení s prasaty
- Organizace krmení a napájení prasat
- Péče o zdraví prasat
- Zajišťování reprodukce v chovu prasat
- Obsluha mechanizačních prostředků v chovech prasat

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Chov prasat v ČR

- význam chovu prasat, současné problémy v chovech prasat
- ekonomika a řízení chovu prasat
- evidence

Mikroklima a technologie chovu

- mikroklima a návrh opatření pro zlepšení zoohygienických podmínek
- systémy ustájení pro prasata
- technologie ustájení
- vybavení stájí

Krmení a napájení

- technika krmení
- zakládání krmiva
- druhy krmiv pro jednotlivé kategorie prasat
- zásady a způsoby napájení zvířat

Péče o zdraví

- mikroklima a zoohygienu, faktory, které ovlivňují onemocnění
- respirační onemocnění, nervová onemocnění, nemoci trávicího traktu, kožní a reprodukční choroby - popis, prevence

Reprodukce v chovu prasat

- říje, její průběh a příznaky, vyhledávání říje
- způsoby připouštění
- inseminace prasnic

- způsoby zjišťování březosti
- průběh březosti, příznaky březosti, délka březosti
- porod prasnice a ošetření po porodu

Péče o narozená selata a jejich správný růst

- rozdílnosti selat od ostatních mláďat
- mikroklima porodny
- péče o selata po narození
- označování selat
- výživa selat od narození po odstav

Hybridizační program v chovu prasat

- hybridizační program, heterózní efekt
- struktura chovů – nukleové chovy, rozmnožovací chovy, užitkové chovy
- vlastnosti mateřských plemen, příklady mateřských plemen
- vlastnosti otcovských plemen, příklady otcovských plemen

Výkup a hodnocení vepřového masa

- organizace chovu ve výkrmu
- způsoby výkrmu dle hmotnosti
- zpeněžování jatečných prasat
- průběh porážky
- vady masa

Vliv chovu prasat na životní prostředí

- problémy, které přináší produkce a skladování kejdy a produkce amoniaku

Učební činnosti žáků a strategie výuky

Charakterizuje chov prasat v České republice

- Výklad - produkty prasat, význam chovu, ukázky plemen a jejich užitkových vlastností s využitím prezentace, fotografií, poznávání plemen, práce se statistickými informacemi k situaci v chovu prasat, produkci vepřového masa a jeho spotřebě při sestavování grafů a tabulek, srovnání chovu prasat v České republice, EU a ve světě, diskuze o problémech s levným dovozem a nízkou výkupní cenou
- Prezentace k ekonomice chovu prasat - stanovení parametrů plodnosti pro dosažení zisku, nákladové položky v chovu prasnic a ve výkrmu prasat, faktory ovlivňující ekonomiku chovu, výpočty využití stájových prostor, ukázky výpočtů obrátkovosti, využití výpočetní techniky při řízení chovu prasat

Popíše vedení evidence v chovech prasat

- Výklad - specifikace povinností chovatele, předvedení možností aplikace Portál farmáře, použití stájového registru

Popíše systémy ustájení pro jednotlivé kategorie prasat a posoudí mikroklima v objektech pro prasata

- Výklad v rámci teoretické výuky, prezentace technologických systémů, možnost exkurze na farmách, posuzování technologie ustájení a mikroklimatu na farmě, navrhování možností snížení prašnosti a množství amoniaku, praktické činnosti - čištění a dezinfekce stájí na praxi

Charakterizuje a demonstuje správné zacházení s prasaty

- Výklad s možností prezentace, práce s legislativou - se zákonem na ochranu zvířat proti týrání, vyhláškou o minimálních standardech na ochranu hospodářských zvířat, nařízením vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat, videoukázky chování divokých prasat, etologická pozorování chování prasat, posuzování chovů z hlediska welfare, demonstrace správného přístupu k jednotlivým kategoriím prasat

Rozpozná krmiva vhodná pro prasata a charakterizuje krmení jednotlivých kategorií prasat

- Výklad s možností prezentace, problémové úkoly k zjišťování složení krmiv, ověření krmné techniky při praxi,

poznávání krmiv vhodných pro prasata, stanovení krmných dávek pro jednotlivé kategorie prasat v rámci cvičení nebo praxe, popis mechanizace pro krmení a napájení prasat

Vysvětlí péči o zdraví prasat a charakterizuje běžné nemoci prasat

- Výklad s možností prezentace k prevenci onemocnění a charakteristice jednotlivých skupin onemocnění prasat, vyhledávání povinností chovatelů v oblasti veterinární péče a ochrany zdraví ve veterinárním zákoně,
- Praktická výuka na farmě - kontrola a popis zoohygienických opatření na farmě, poznávání příznaků onemocnění, měření triasu a vyhodnocení hodnot

Popíše reprodukci v chovu prasat

- Výklad s možností prezentace, zopakování fyziologie reprodukčního cyklu u prasat, představení plemenářské práce v chovu prasat na farmě učitelem nebo zootechnikem - cvičení nebo praxe, praktická výuka na farmě (vyhledávání projevů říje, fixace plemenice při inseminaci, příprava pomůcek k inseminaci, péče o březí prasnici, péče o prasnici a narozená selata bezprostředně po porodu, označování selat, apod.), možná exkurze v inseminační stanici

Vysvětlí strukturu hybridizačního programu v chovu prasat

- Výklad s možností prezentace - vysvětlení hybridizačního programu v chovu prasat, popis jednotlivých stupňů šlechtění, skupinová práce - žáci rozdělují plemena prasat na mateřská a otcovská a uvádějí jejich příklady.

Popíše výkup a hodnocení vepřového masa

- Výklad - rozdělení metod zpeněžování, popis průběhu porážky, vady masa, opatření pro předcházení vad, vysvětlení základních pojmů, názorné ukázky - zpeněžování metodou SEUROP, přístroje pro klasifikaci jatečných těl, videoukázky

Zhodnotí vliv chovu prasat na životní prostředí

- Výklad a řízený rozhovor k problémům, které přináší chov prasat, možnost zadání referátu

Zařazení do učebního plánu, ročník

2. nebo 3. ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Praktický způsob ověřování:

Žák:

- Manipuluje se zvířaty, provádí čištění zvířat a stájí
- Provádí označování selat
- Předvede péči o prasnice a selata
- Navrhne vhodná krmiva pro jednotlivé kategorie prasat a předvede jejich krmení
- Posoudí mikroklima stáje
- Vede evidenci s využitím výpočetní techniky
- Změří hodnoty triasu

Ústní způsob ověřování:

Žák:

- Vysvětlí význam chovu prasat
- Vysvětlí provozně-ekonomické ukazatele chovu prasat
- Rozdělí technologie ustájení a popíše systémy ustájení prasat
- Popíše vybavení stájí
- Popíše techniku krmení prasat a navrhne vhodné krmné směsi pro jednotlivé kategorie prasat
- Popíše zásady napájení zvířat

- Popíše příznaky říje, její průběh a způsob vyhledávání prasníc v říji
- Popíše inseminaci prasníc
- Vyjmenuje metody zjišťování březosti, popíše průběh březosti, její příznaky a délku
- Popíše porod a ošetření prasnice
- Navrhne ošetření selat po porodu
- Vyjmenuje rozdílnosti selat od mláďat ostatních druhů zvířat a navrhne zootechnická opatření v odchovu selat
- Popíše význam a způsoby značení selat
- Navrhne ošetřování a výživu selat do odstavu
- Vyjmenuje a charakterizuje běžná onemocnění prasat a uvede preventivní opatření
- Vyjmenuje vlastnosti mateřských a otcovských plemen a uvede příklady plemen
- Vysvětlí význam hybridizačního programu v chovu prasat a rozdělí a popíše jednotlivé chovy
- U každé kategorie chovu prasat popíše typ ustájení, mikroklima stáje, výživu a krmení a ošetřování
- Popíše přípravu a přepravu prasat na jatka
- Vyjmenuje způsoby zpeněžování jatečných prasat
- Popíše průběh porážky
- Vyjmenuje vady masa a navrhne opatření, jak těmto vadám předcházet
- Popíše vliv chovu prasat na životní prostředí

Písemný způsob ověřování:

- Zakreslí strukturu chovu v ČR

Kritéria hodnocení

Zhodnotí technologie ustájení prasat a popíše možnosti ovlivnění mikroklimatu

výborně: Samostatně a aktivně zhodnotí z dostupných informací mikroklima ve stáji, navrhne možnosti úpravy mikroklimatu ve stáji. Samostatně popisuje systémy ustájení jednotlivých kategorií prasat.

chvalitebně: Zhodnotí mikroklima ve stáji, obecně popíše možnosti ovlivnění. Dle obrázku popíše systémy ustájení.

dobře: Obecně popíše možnosti ovlivnění mikroklima ve stáji, s dopomocí charakterizuje systémy ustájení.

dostatečně: S dopomocí popíše možnosti ovlivnění mikroklima ve stáji a charakterizuje některé systémy ustájení.

Připravuje a dává krmiva pro prasata

výborně: Samostatně zakládá krmivo. Vysvětlí techniku krmení a u každé kategorie navrhne vhodná krmiva. Samostatně vysvětlí zásady a způsoby napájení zvířat.

chvalitebně: Samostatně zakládá krmivo. Vysvětlí techniku krmení a z nabídky vybere vhodná krmiva pro jednotlivé kategorie prasat. Objasní hlavní zásady napájení zvířat.

dobře: Samostatně zakládá krmivo. Obecně popíše krmení prasat. S pomocí učitele vybere vhodná krmiva z nabídky.

dostatečně: S pomocí zakládá krmivo. Je schopen s pomocí učitele vybrat z nabídky vhodné krmení pro prasata.

Popíše reprodukci v chovu prasat

výborně: Samostatně popisuje reprodukci prasat – průběh a příznaky říje, vyhledávání říje, inseminaci, jmenuje příznaky březosti a její délku a popíše porod a ošetření prasnice po porodu. Dle možnosti asistuje při reprodukci prasat.

chvalitebně: Samostatně popíše průběh říje a její příznaky. Uvede způsob plemenitby a vyhledávání říjích prasníc, jmenuje příznaky březosti a její diagnostiku. Popíše příznaky porodu a ošetření prasnice u porodu.

dobře: S pomocí učitele obecně popíše reprodukci prasat. Obecně popíše říji, navrhne způsob připouštění, popíše průběh březosti a porod.

dostatečně: S pomocí učitele stručně popíše říji prasnice, průběh březosti a porod.

Pěčuje o narozená selata a jejich správný růst

výborně: Samostatně popisuje zvláštnosti narozených selat a navrhuje jejich ošetření a péči po porodu a výživu do odstavu. Posuzuje klima porodny dle dostupných informací. Popisuje označování selat.

chvalitebně: Samostatně popisuje ošetření selat po porodu a jejich následnou péči o ně až do odstavu. Posoudí mikroklima porodny. Popíše označení selat.

dobře: S pomocí učitele popíše ošetření selat po porodu, jejich následnou péči, posoudí mikroklima stáje a navrhne možná označení selat.

dostatečně: S pomocí učitele popíše obecně ošetření selat po porodu a jejich následnou péči až do odstavu.

Popíše význam chovu prasat, orientuje se v současných problémech v chovech prasat

výborně: Samostatně popíše význam chovu prasat a vyjmenuje současné problémy jejich chovu.

chvalitebně: Samostatně popíše význam chovu prasat. Obecně se orientuje v problémech chovu.

dobře: S pomocí učitele popíše význam chovu prasat, v problémech chovu se orientuje velmi obecně.

dostatečně: S pomocí učitele popíše význam chovu prasat.

Vysvětlí strukturu hybridizačního programu v chovu prasat

výborně: Samostatně popíše význam hybridizačního programu, zakreslí strukturu chovů a vysvětlí jejich význam. Rozdělí plemena na mateřská a otcovská, vyjmenuje jejich vlastnosti a uvede příklady u každého.

chvalitebně: Samostatně zakreslí strukturu hybridizačních chovů, orientuje se v jejich významu a rozdělí plemena prasat na mateřská a otcovská. Jmenuje jejich vlastnosti a uvede jeden příklad plemene.

dobře: Popíše význam hybridizačního programu, zakreslí strukturu chovů a rozdělí plemena na mateřská a otcovská. Uvede jejich vlastnosti.

dostatečně: S pomocí učitele vysvětlí význam hybridizačního programu. Rozdělí plemena na otcovská a mateřská, jmenuje alespoň 2 jejich vlastnosti.

Popíše ustájení a krmení jednotlivých kategorií prasat

výborně: Samostatně popíše technologii chovu. U jednotlivých kategorií chovu prasat samostatně popíše typ ustájení, navrhne výživu a krmení a popíše ošetřování.

chvalitebně: Samostatně popíše technologii chovu. Navrhne typ ustájení, výživu a krmení, ošetřování. V průběhu se dopouští drobných chyb, které s pomocí učitele aktivně odstraní.

dobře: Samostatně popíše technologii chovu, ale dopouští se závažnějších chyb, které je schopen s pomocí učitele odstranit. Jeho projev je stále ucelený a vystihuje podstatu učiva. Navrhne pro každou technologii typ ustájení, výživu a krmení a ošetřování.

dostatečně: S pomocí učitele se orientuje v chovu jednotlivých kategorií. Dopouští se závažných chyb, z nichž některé nedokáže odstranit ani s pomocí učitele. Popisuje základní údaje v chovu jednotlivých kategorií prasat.

Popíše organizaci výkrmu, výkup a hodnocení vepřového masa

výborně: Samostatně popíše organizaci chovu prasat ve výkrmu, metody výkrmu. Vysvětlí zpeněžování. Popíše průběh porážky a vyjmenuje vady masa.

chvalitebně: Samostatně popíše výkrm prasat. Rozdělí způsoby výkrmu. Vysvětlí způsoby jejich zpeněžování a obecně popíše průběh porážky.

dobře: S pomocí učitele rozdělí způsoby výkrmu a popíše nejčastější způsob zpeněžování jatečných prasat. Popíše obecně průběh porážky.

dostatečně: S pomocí učitele popíše zpeněžování jatečných prasat a průběh porážky.

Zhodnotí vliv chovu prasat na životní prostředí

výborně: Popíše problémy způsobené produkcí a skladováním kejdy a produkcí amoniaku.

chvalitebně: Popíše problémy způsobené produkcí a skladováním kejdy a produkcí amoniaku. Dopouští se drobných chyb, ale stále vystihuje problematiku.

dobře: Popíše problémy chovu prasat s ohledem na životní prostředí. Projev je stručný, s drobnými chybami, ale stále vystihuje problematiku.

dostatečně: S pomocí učitele popíše problémy chovu prasat s ohledem na životní prostředí.

Doporučená literatura

ROZMAN Josef, KONDRÁD Jan, MALINA Josef, Chov zvířat 1: učebnice pro střední zemědělské školy. Praha: Credit, 1999, ISBN 80-902295-8-1.

PULKRÁBEK, Jan. Chov prasat. Praha: Profi Press, c2005. ISBN 80-86726-11-8.

ČECHOVÁ, Marie, Vladimír MIKULE a Zdeněk TVRDOŇ. Chov prasat. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2003. ISBN 80-7157-720-0.

HÁJEK, Jan a Tomáš JELÍNEK. Zásady welfare a nové standardy EU v chovech prasat. Praha: Výzkumný ústav živočišné výroby, 2004. Metodická příručka pro poradce. ISBN 80-86454-45-2.

Poznámky

Obsahové upřesnění

OV NSK - Odborné vzdělávání ve vztahu k NSK

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Alice Boháčová. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.